

**O'RGANILAYOTGAN MAMILAKAT TABIIY VA IQTISODIV
GEOGRAFIYASI (YAPONIYA)**

FANINING O'QUV DASTURI

- Bilim sohasi: 200000 – San'at va Guumanitar fanlar
Ta'lim sohalari: 220000 – Guumanitar fanlar
230000 – Tillar
Ta'lim yo'nalishlari:
60230100 – Filologiya va tillarni o'qitish (sharq tillari bo'yicha)
60230200 – Tarjima nazariyasi va amaliyoti (sharq tillari bo'yicha)
60220300 – Tarix (Sharq mamlakatlari va mintaqalari bo'yicha)

2

WFO

WFO

7

Fan/modul kodи	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
MG102	2021-2022	1	2
Fan/modul turi	Ta'llim tili		
Majburiy	O'zbek		
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'llim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. O'rganilayotgan mamlakat tabiiy va iqtisodiy geografiyasi (Yaponiya)	30	30	60
2. I. Fanning mazmuni			
Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda tabiiy va iqtisodiy jarayonlarning makon omili to'g'risidagi bilimlar tizimini shakllantirish, Yaponiya tabiiy va iqtisodiy geografiyasingining o'ziga xos xususiyatlari, ushbu xususiyatlarning mamlakatlar i'timoiy-iqtisodiy rivojlanishida tutgan o'mi va rolini tahlil qila olish ko'nikmasini rivojlantrishdan iborat.			
Fanning vazifasi – talabalarda zamonaiv yunyo, Yaponiyaning jahon xo'jaligida tutgan o'mi va roli to'g'risida yaxlit tasavvurni, shuningdek, zamonaviy geografik makonni hududiy taskil etishning turli-tumanligi va tizimlligi haqidagi bilimlarni shakllantirish, o'rganilayotgan mintaqaga mamlakatlar tabiiy va iqtisodiy geografiyasi to'g'risidagi tasavvurni chuqurlashtirish, tipologik yondoshuv asosida talabalarning o'rganilayotgan mamlakat geografiyasi va ularning jahon xo'jaligidagi roli to'g'risidagi bilimlar bilan qurollantirishdan iborat.			
II. Assosiy nazarriy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)			
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:			
1-mavzu. "Organilayotgan mamlakat tabiiy va iqtisodiy geografiyasi (Yaponiya)" faniga kirish			
"Organilayotgan mamlakat tabiiy va iqtisodiy geografiyasi (Yaponiya)" fanining predmeti va uslublari, ob'ekti va sub'ekti. Fanning asosiy tushunchalari va atamalari. Geografik joylashuv va uning turlari. Iqtisodiy geografiyaning joylashuv xususiyatlari va tahlil usullari.			
2-mavzu. Yaponiyaning geografik joylashuvi va tabiiy-resurs salohiyati			
Yaponiyaning ma'muriy-hududiy tuzilishi va geografik joylashuvi xususiyatlari. Yaponiyaning asosiy ko'rsatkichlari. Tabiiy resurslarning Yaponiya iqtisodiyotidagi roli. Foydal qazilmalar geografiyasi.			
3-mavzu. Yaponiyaning aholi geografiyasi			
Yaponiyaning aholisi soni, tarkibi va joylashuvi. Yaponiya aholisining tabiiy va mehanik harakati xususiyatlari. Yaponiyada davlatning demografik siyosati yo'nalishlari.			

15. www.tradingeconomics.com
16. https://unctadstat.unctad.org – Savdo va rivojlanish bo'yicha BMT konferensiyaasi sayti
17. http://uzgeo.uz – O'zbekiston geograflari jamiyati sayti
18. http://geographer.ru
19. www.tuik.gov.tr
20. https://www.tcmb.gov.tr
7. O'quv dasturi "Sharq mamlakatlari iqtisodiyoti" kafedrasida ishlab chiqilgan va 20 <u>21</u> - yil "26" <u>08</u> dagi " <u>1</u> " -sonli bayonomasi bilan ma'qullangan.
O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 20 <u>21</u> -yil " <u>20</u> " <u>08</u> dagi " <u>1</u> " -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8. Fan/modul uchun ma'sullar:
Azizova F.V. – TDSHU, "Sharq mamalakatlari iqtisodiyoti" kafedrasi o'qituvchisi.
9. Taqrizchilar:
Jo'raev T.T. – TMI, "Iqtisodiyot" kafedrasi professori, iqtisod fanlari doktori, professor (turdosh OTM) Hoshimov P.Z. – O'zMU, "Iqtisodiyot nazarriyasi" kafedrasi dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (turdosh OTM).

<p>4-mavzu. Yaponiya iqtisodiyoti tarmoqlari geografiyasi</p> <p>Yaponiya iqtisodiyotining tarmoq tuzilishi. Sanoatning iqtisodiyotidagi ahamiyati, tarkibi va rivojlanish darajasi. Yaponiyaning qayta ishlash rivojlanish xususiyatlari. Transport turlari, xalqaro va ichki transport. Tashqi iqtisodiy atoqalar geografiyasi va uning tarkibi.</p>	<p>Yaponiya iqtisodiyotining tarmoq tuzilishi. Sanoatning iqtisodiyot rivojlanishida tutgan o'rnini va rivojlanish xususiyatlari. Transport turlari, xalqaro va ichki transport. Tashqi iqtisodiy atoqalar geografiyasi va uning tarkibi.</p> <p>5-mavzu. Yaponiyaning transport va tashqi iqtisodiy aloqalari geografiyasi</p> <p>Yaponiya transport tizimining milliy iqtisodiyot rivojlanishiha tutgan o'rnini va rivojlanish xususiyatlari. Transport turlari, xalqaro va ichki transport. Tashqi iqtisodiy atoqalar geografiyasi va uning tarkibi.</p>
<p>III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar</p>	<p>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p>
<p>1. "O'rGANIlayotgan mamlakat tabiiy va iqtisodiy geografiyasi (Yaponiya)" fanining boshqa fanlar bilan aloqadorligi</p>	<p>1. Jahon tabiiy va iqtisodiy xaritasi bilan ishlash</p>
<p>2. Aholining irqiy, etno-lingivistik va konfessional tarkibi</p>	<p>2. Jahon tabiiy va iqtisodiy xaritasi bilan ishlash</p>
<p>3. Yaponiyada qayta ishlash sanoati rivojlanishi va joylashishidagi yangi tendensiyalar</p>	<p>3. Aholining irqiy, etno-lingivistik va konfessional tarkibi</p>
<p>4. Yaponiya tashqi iqtisodiy aloqalarining asosiy yo'nalishlari</p>	<p>4. Yaponiya tashqi iqtisodiy aloqalarining asosiy yo'nalishlari</p>
<p>IV. Mustaqil ta'lif va mustaqil ishlar</p>	<p>Mustaqil ta'lif uchun tavsija etiladigan mavzular:</p>
<p>1. Hudud tushunchasi, alohida resurs sifatida hududning ahamiyati.</p>	<p>1. Hudud tushunchasi, alohida resurs sifatida hududning ahamiyati.</p>
<p>2. Yaponiyaning iqtisodiy-geografik joylashuvni</p>	<p>2. Yaponiyaning iqtisodiy-geografik joylashuvni</p>
<p>3. Yaponiya aholi joylashuvning asosiy jihatlari va xususiyatlari</p>	<p>3. Yaponiya aholi joylashuvning asosiy jihatlari va xususiyatlari</p>
<p>4. Yaponiyada sanoat rivojlanishining tabiiy resurs salohiyati. v qishloq xo'jaligi rivojlanishida tabiiy shart-shartotarning o'rnini va ahamiyati</p>	<p>4. Yaponiyada sanoat rivojlanishining tabiiy resurs salohiyati. v qishloq xo'jaligi rivojlanishida tabiiy shart-shartotarning o'rnini va ahamiyati</p>
<p>5. Yaponiyaning xalqaro transport tizimi rivojlanishida tutgan o'rnini</p>	<p>5. Yaponiyaning xalqaro transport tizimi rivojlanishida tutgan o'rnini</p>
<p>V Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p>	<p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Yaponiya tabiiy va iqtisodiy geografiyasingning asosiy tushunchalari va atamalari, kursning boshqa fanlar bilan aloqalari, tabiiy va iqtisodiy geografiyaning nazarriy asoslari haqida <i>tasavvur va bilingua ega bo'lishi</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> • Yaponiya tabiiy va iqtisodiy geografiyasingning asosiy tushunchalari va atamalari, kursning boshqa fanlar bilan aloqalari, tabiiy va iqtisodiy geografiyaning nazarriy asoslari haqida <i>tasavvur va bilingua ega bo'lishi</i>;
<ul style="list-style-type: none"> • iqtisodiy-geografik jarayonlarni tahsil qilish usullarini qo'llash, Yaponiya o'rganilayotgan mintaqalarning iqtisodiy-geografik rivojlanisini tahsil qilish uchun axborotlar, statistik ma'lumotlarni izlab topish, saralash va ulardan foydalananish <i>ko'mikmalariga ega bo'lishi</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> • iqtisodiy-geografik jarayonlarni tahsil qilish usullarini qo'llash, Yaponiya o'rganilayotgan mintaqalarning iqtisodiy-geografik rivojlanisini tahsil qilish uchun axborotlar, statistik ma'lumotlarni izlab topish, saralash va ulardan foydalananish <i>ko'mikmalariga ega bo'lishi</i>;
<p>VI. Ta'lif texnologiyalari va metodlari:</p>	<p>1. Azizova F. V. "Xorijiy shaxq mamalakatlari geografiyasi" T., 2010</p>
<p>2. Abdalova Z.T., Tojjeva Z.N. Iqtisodiy geografiya: o'quv qo'llamma - T.: "Moliya", 2013 – 219 b.</p>	<p>2. Abdalova Z.T., Tojjeva Z.N. Iqtisodiy geografiya: o'quv qo'llamma - T.: "Moliya", 2013 – 219 b.</p>
<p>3. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2017. – 592 b.</p>	<p>3. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2017. – 592 b.</p>
<p>4. Mirziyoyev Sh.M. Halqimizning roziligi bizning faoliyatimiza berilgan eng oliv bahodir. 2-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2018. – 512 b.</p>	<p>4. Mirziyoyev Sh.M. Halqimizning roziligi bizning faoliyatimiza berilgan eng oliv bahodir. 2-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2018. – 512 b.</p>
<p>5. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' halqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'лади. 3-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2019. – 400 b.</p>	<p>5. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' halqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'лади. 3-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2019. – 400 b.</p>
<p>6. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 2-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2017. – 488 b.</p>	<p>6. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 2-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2017. – 488 b.</p>
<p>7. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2017. – 592 b.</p>	<p>7. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2017. – 592 b.</p>
<p>8. Mirziyoyev Sh.M. Halqimizning roziligi bizning faoliyatimiza berilgan eng oliv bahodir. 2-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2018. – 512 b.</p>	<p>8. Mirziyoyev Sh.M. Halqimizning roziligi bizning faoliyatimiza berilgan eng oliv bahodir. 2-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2018. – 512 b.</p>
<p>9. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' halqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'лади. 3-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2019. – 400 b.</p>	<p>9. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' halqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'лади. 3-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2019. – 400 b.</p>
<p>10. Bavilova E.B. "Ekonomikasida iqtisodiyotning o'sishishi" T.: O'zbekiston, 2015. – 431 c.</p>	<p>10. Bavilova E.B. "Ekonomikasida iqtisodiyotning o'sishishi" T.: O'zbekiston, 2015. – 431 c.</p>
<p>11. Ekonomikasida iqtisodiyotning o'sishishi T.: O'zbekiston, 2015. – 431 c.</p>	<p>11. Ekonomikasida iqtisodiyotning o'sishishi T.: O'zbekiston, 2015. – 431 c.</p>
<p>12. World Population Prospects 2019. United Nations New York, 2019. – 46 p.</p>	<p>12. World Population Prospects 2019. United Nations New York, 2019. – 46 p.</p>
<p>13. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali</p>	<p>13. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali</p>
<p>14. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari milliy bazasi</p>	<p>14. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari milliy bazasi</p>

<p>•ma'ruzalar;</p> <p>•interfaol keys-stadilar;</p> <p>•seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);</p> <p>•guruhlarda ishlashi;</p> <p>•taqdimotlarni qilish;</p> <p>•individual loyihalar;</p> <p>•jamoas bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.</p>
<p>VII. Kredittarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oild hazarri va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahsil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jatayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oralilq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topsinriqlarini bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>

<p>6. Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. Azizova F. V. Xorijiy Sharq mamlakatlari geografiyasi: II qism; o'quv qo'llamma – T.: 2011.</p> <p>2. Abdalova Z.T., Tojjeva Z.N. Iqtisodiy geografiya: o'quv qo'llamma - T.: "Moliya", 2013 – 219 b.</p> <p>3. Экономическая и социальная география мира. В 2 т. Т. 1: учебник для бакалавров / И. А. Родионова. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 431 с.</p>

<p>7. Kredittarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oild hazarri va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahsil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jatayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oralilq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topsinriqlarini bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>

<p>5. Ta'lif texnologiyalari va metodlari:</p> <p>1. Azizova F. V. Xorijiy Sharq mamlakatlari geografiyasi: II qism; o'quv qo'llamma – T.: 2011.</p> <p>2. Abdalova Z.T., Tojjeva Z.N. Iqtisodiy geografiya: o'quv qo'llamma - T.: "Moliya", 2013 – 219 b.</p> <p>3. Экономическая и социальная география мира. В 2 т. Т. 1: учебник для бакалавров / И. А. Родионова. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 431 с.</p> <p>4. Azizova F. V. "Xorijiy sharq mamalakatlari geografiyasi" T., 2010</p> <p>5. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: "O'zbekiston", 2016. – 56 b.</p> <p>6. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 488 b.</p> <p>7. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2017. – 592 b.</p> <p>8. Mirziyoyev Sh.M. Halqimizning roziligi bizning faoliyatimiza berilgan eng oliv bahodir. 2-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2018. – 512 b.</p> <p>9. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' halqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'лади. 3-jild. /Sh.M.Mirziyoyev. – T.: O'zbekiston, 2019. – 400 b.</p> <p>10. Bavilova E.B. "Ekonomikasida iqtisodiyotning o'sishishi" T.: O'zbekiston, 2015. – 431 c.</p> <p>Пособие для студентов вузов (Е.В. Бавилова. – 2-изд., перераб. и доп. – М.: Гардарики, 2006. – 175 с.</p> <p>11. Экономическая и социальная география мира. В 2 т. Т. 1: учебник для бакалавров / И. А. Родионова. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 431 с.</p> <p>12. World Population Prospects 2019. United Nations New York, 2019. – 46 p.</p> <p>13. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali</p> <p>14. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari milliy bazasi</p>
